

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
 Навчально-науковий інститут денної освіти
 Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
 Навчально-науковий інститут лідерства
 Кафедра педагогіки та суспільних наук

СИЛАБУС

навчальної дисципліни (вибіркова) «ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА (тренінговий курс)»

на 2026–2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 6 семестр
Освітня програма/спеціалізація	
Спеціальність	
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну науковий ступінь і вчене звання, посада

Контактний телефон
 Електронна адреса
 Розклад навчальних занять
 Консультації

Сторінка дистанційного курсу

Нестуля Олексій Олексійович

д. іст. н., професор

Нестуля Світлана Іванівна

д. пед. н., доцент

+38503054021

rector.puet@gmail.com

<http://schedule.puet.edu.ua/>

<http://www.upep.puet.edu.ua/stud.php>

он-лайн: електронною поштою, пн, пт з 10.00-17.00

<https://el.puet.edu.ua>

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формувати Soft Skills. Забезпечити здатність студентів, майбутніх бакалаврів, умінням формувати стратегії поведінки, які допоможуть досягти особистого та професійного успіху, складання плану дій зміни конкретної поведінки для підвищення власної ефективності. формувати стійку мотивацію до досягнення ефективної поведінки спрямованої на результат постійного розвитку та досягнення ефективно реалізовувати цілі, завдання, функції та технології лідерського управління, набувати професійного досвіду та досвіду лідерства як певних соціальних стосунків між членами групи, здатність бути лідером, що забезпечує активне використання навчальних досягнень в нових ситуаціях
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 год (60 год практичні заняття, 90 год самостійна робота)
Форми та методи навчання	Проблемні лекції, мульти-лекції, практичні заняття, тренінги, майстер класи, бізнес форуми, круглі столи, конференції, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять, участь у дискусіях, самоаналіз, самопрезентація, індивідуальні та творчі завдання, ессе, презентації, індивідуальна активність, робота в команді, підготовка кейсів, підготовка квест матеріалів, проектна діяльність, тестування. Підсумковий контроль: ПМК – публічний захист Самопрезентація
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
✓ Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ✓ Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних та непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.	✓ Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у різних сферах професійної діяльності та у процесі навчання, що передбачає застосування інновацій, теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
✓ Взаємодіяти й виконувати різні функції в команді під час вирішення професійних завдань. ✓ Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поваги до різноманітності, мультикультурності. ✓ Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ✓ Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним. ✓ Управляти своїм навчанням та навчанням підлеглих з метою самореалізації в професійній діяльності, адекватно оцінювати свої знання і застосовувати в різних професійних ситуація, розуміти культурне різноманіття	✓ Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ✓ Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства. ✓ Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ✓ Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ✓ Здатність працювати в команді та автономно. ✓ Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ✓ Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ✓ Володіння тематичними й експертними знаннями з інших галузей. Здатність взаємодіяти й виконувати різні функції в команді під час вирішення професійних завдань

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання для самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. «Лідерство в сучасному управлінні, особистісний аспект»		
Тема 1. Мій лідерський потенціал	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок»	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе). Ознайомитися з технологією Самопрезентації Додатково: Прочитати книгу Робіна Шарма «Монах, який продав свій Ferrari». Скласти програму особистих ритуалів
Тема 2. Лідерство і менеджмент	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок»	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе). Ознайомитися з технологією створення «Mind Map» (ментальної карти лідерства). Додатково: Робота в команді, підготовка завдань для квесту
Тема 3. Стилї лідерства	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок»	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе). Додатково: Прочитати книгу Лі Якоки «Кар'єра менеджера». Коротке есе «Чому Лі Якоку вважають найкращим кризовим менеджером XXI століття?»

Назва теми	Види робіт	Завдання для самостійної роботи у розрізі тем
Тема 4. Риси лідера	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок»	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе). Додатково: Прочитати другу главу книги Дж. Коллінза «Від хорошого до великого». Написати коротке есе «Як це бути Лідером 5 рівня?»
Тема 5. Емоційний інтелект лідера	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок»	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе). Додатково: Прочитати книгу Данієла Гоулмана «Емоційний інтелект в бізнесі». Складіть програму розвитку особистого емоційного інтелекту у вигляді презентації (Power Point, Canva, Google Slides)
Тема 6. Харизма лідера	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок»	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе). Додатково: Прочитати книгу Енкельманн Ніколаускас Б. «Харизма. Особистісні якості як засіб досягнення успіху в професійному та особистому житті». Підготувати презентацію «Харизма лідера» (на прикладі обраної особистості лідера). Зробити коротку презентацію (Power Point, Canva, Google Slides) – 7–10 слайдів
Модуль 2. «Лідерство: організаційний аспект»		
Тема 7. Комунікативний потенціал лідера	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок».	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе). Додатково: Прочитати книгу Кармін Галло «І Презентація. Уроки переконання від лідера Apple Стіва Джобса». Підготувати коротку презентацію або есе
Тема 8. Лідер і команда	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок»	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе).

Назва теми	Види робіт	Завдання для самостійної роботи у розрізі тем
		Додатково: Проаналізувати основні фактори і принципи утворення команди. Переглянути запропонований художній фільм «Ной». 2014 рік. Режисер: Д. Афронофскі. Обмеження за віком: 12+
Тема 9. Лідер як соціальний архітектор	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок».	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе) Додатково: Прочитати книгу Кові Стівен Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. «Сім навичок високоефективних людей». Провести самоаналіз за наявними навичками
Тема 10. Лідер і корпоративна культура	Участь у тренінгу. Тестування за темою з блоку «Самооцінка лідерських навичок»	Опрацювати рекомендовану навчальну та наукову літературу. Зробити короткий конспект теми – «Постер». Прочитати одну історію лідерства в книзі О. Нестулі «Основи лідерства. Уроки видатних підприємців» (коротка презентація 5–7 слайдів або есе). Додатково: Прочитати книгу Стівена Кові «Лідерство, яке базується на принципах». Виписати принципи лідерства. Зробити коротку презентацію (Power Point, Canva, Google Slides) – 10–12 слайдів
Підсумкова робота	Публічний захист	Самопрезентація

Інформаційні джерела

1. Нестуля О. О. Дидактика лідерства. Сучасні погляди на формування лідерської компетентності здобувачів вищої освіти : монографія / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, Н. В. Кононец. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 591 с.
2. Нестуля О. О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини ХХ ст.): навч. посіб. / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля. – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 277 с.
3. Нестуля О. О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ – початок ХХІ ст.): навч. посіб. / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля. – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 375 с.
4. Нестуля О. О. Основи лідерства. Уроки видатних підприємців : навч. посіб./ О. О. Нестуля, С. І. Нестуля. – Знання, 2013. – 358 с.
5. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера. Уроки видатних підприємців : навч. посіб. / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, В. В. Карманенко. – Київ : Знання, 2013. – 358 с.
6. Нестуля С. І. Лідерство – необхідна умова і об’єктивна потреба в нових реаліях сучасного світу / С. І. Нестуля // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України: Серія: Економічні науки. – 2009. – № 5. – Ч. 2. – С. 119–123.
7. Нестуля С. І. Емоційне лідерство – новий напрям у лідерології ХХІ ст. Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. – 2010. – № 1 (40). – С. 77–83.
8. Барнс Лж. Ікігай. Дізнайся сенс власного існування / пер. з англ. Н. Лавської. – Київ : Видавничка група кМ БУКС, 2020. – 160 с.
9. Гріффітс К. Посібник із креативного мислення / Кріс Гріффітс, Меліна Кості ; пер. з англ. У. Курганової. – Харків : Ранок ; Фабула, 2020 – 288 с.
10. Закалик Г. Психологія розвитку та успіху особистості. – Львів : Львівська політехніка, 2019. – 488 с.
11. Ленгольд К. Космос. Agile –щоденник для особистого розвитку. – Харків : Ранок ; Фабула, 2020. – 224 с.
12. Кові С. Р. Сім звичок надзвичайно ефективних людей: Потужні інструменти розвитку особистості / Кові С. Р. – Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного дозвілля», 2023. – 512 с.
13. Пекар В. О. Бесіди майстра Хай Тао про стратегію. Книга перша / Книга друга. – Харків : Фоліо, 2021. – 221 с. ; 223 с.

14. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера : навч. посіб. – Харків, 2017. – 100 с.
  15. Трейсі Б. Досягнення максимуму. 12 принципів / Брайан Трейсі ; пер. з англ. Т. Фролова. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. – 256 с.
  16. Теорія і практика формування лідера : навч. посіб. / О. Г. Романовський, Т. В. Гура, А. Є. Книш, В. В. Бондаренко. – Харків, 2017. – 100 с.
  17. Гіболенко Д. В., Нестуля С. І. Основи та методи тайм-менеджменту // Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доп. XLV Міжнар. наук. студ. конф. за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 1. – 320 с. – С. 69–70.
  18. Торяник В. В., Нестуля С. І. Формування лідера в умовах воєнного стану на прикладах українських громадських діячів // Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доп. XLV Міжнар. наук. студ. конф. за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 1. – 320 с. – С. 3–7.
  19. Федоряк А. В., Нестуля С. І. Вихід із зони комфорту // Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доп. XLV Міжнар. наук. студ. конф. за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 1. – 320 с. – С. 65–66.
  20. Федоренко К. А., Нестуля С. І. Риторика як спосіб вербального лідерства // Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доп. XLV Міжнар. наук. студ. конф. за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 1. – 320 с. – С. 67–68.
- Додатково:**
21. Іванов М. 12 soft skills 21 століття. Коуч книжка для натхнення і розвитку/Михайло Іванов. – Харків: Моноліт Бізз, 2022. – 208 с.
  22. Даліо Р. Принципи: життєві й робочі. / Рей Даліо; Пер. з англ. Наталії Ференс, Бориса Превіра. – К.: КМ-Букс, 2020. – 544 с.
  23. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психологія у концтаборі/ Харків: «Клуб сімейного дозвілля», - 2020. – 160 с.
  24. Шварцман С. Чого вартий успіх. Уроки досягнення досконалості/Стефан А. Шварцман; перекладач Валерія Глінка. – Київ: Форс Україна, 2021. – 352 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі занять.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перерахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-pro-apel-pidscontr.pdf>

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1–6): участь у дискусіях, самоаналіз, самопрезентація, індивідуальні та творчі завдання, есе, презентації, індивідуальна активність, робота в команді, підготовка кейсів, підготовка квест матеріалів, проектна діяльність, тестування. Максимальна кількість балів за темою – 9	54
Модуль 2 (теми 7–10): участь у дискусіях, самоаналіз, самопрезентація, індивідуальні та творчі завдання, есе, презентації, індивідуальна активність, робота в команді, підготовка кейсів, підготовка квест матеріалів, проектна діяльність, тестування. Максимальна кількість балів за темою – 9	27
Публічний захист Mind map «Моя особиста ефективність»	19
ПМК	100

Додаткові бали за видами робіт

№ п/п	Зміст завдання	Кількість балів
1	Участь у щорічній студентській науковій конференції	10–20
2	Проактивність на заняттях, тренінгах	5–15
3	Креативність у виконанні завдань	10–20
4	Участь у Школі лідерів	15
5	Волонтерство (УТВ, інше) за коротким письмовим звітом	10–20

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни